

eul_wid: mbw-aa

Λεσβώναξ ὁ Μυτιληναῖος · Lesbos of Mytilene

Exhortation A

Προτρεπτικός Α

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic

Dialect: Κοινή Koine

Domain: Ῥητορική Oratory

Format: Πεζός Prose

- ¹ Οἱ μὲν πολέμιοι ἐγγύς, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ὧν εἵνεκα ἡ σύμπασα παρασκευὴ παρεσκεύασται, τὰ δ' ἀπὸ τῶν θεῶν, ἀφ' ὧν χρή ἄρχεσθαι, καλῶς ἔχει κατ' ἀμφοτέρους τοὺς λόγους· τά τε γὰρ ἱερὰ καλὰ ἡμῖν γέγονε καὶ τὸ δίκαιον μεθ' ἡμῶν ἐστίν· ἐν ὑμῖν οὖν τὰ ἐπίλοιπα ἐστίν, ἐὰν ἄνδρες ἀγαθοὶ γένησθε. ἐμὲ μὲν οὖν εἰκὸς παραινέσαι, ἃ γινώσκω, ὑμᾶς δὲ προσέχειν τοῖς λεγομένοις δοκεῖν τε ὥσπερ τοὺς λόγους ἀκούετε οὕτως αὐτὰ τὰ ἔργα ὁρᾶν παρόντα, ἃ ἐν τοῖς λόγοις δεδηλώσεται· οὕτως γὰρ ἂν ἄριστα γνοίητε τὰ συμφέροντα. Δεῖ δὲ ὑμᾶς σκέψασθαι, ὅσα ἀγαθὰ ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν μαχομένους τοὺς πολεμίους. ^[5]
- ² πρῶτον μὲν τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν σώζετε, ἐν ἧ ἑτράφητε, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τειχίσαντες καὶ ἄλλα πολλὰ τάλαιπωρηθέντες κατέλιπον οὐκ ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι· ἣν ἐλευθέραν μὲν παραλαβοῦσιν αἰσχρὸν ... ὑφ' ὑμῶν ἐλευθερωθῆναι· καὶ μὴ τὸν κίνδυνον καταδείσαντες καὶ νομίσαντες μείζω εἶναι ἢ ὅσος ἐστί, τὴν μὲν ὑπάρχουσαν ἀρετὴν ἀπολέσητε, τὴν δ' οὐχ ὑπάρχουσαν κακότητα κτήσησθε. ^[5]
- ³ ἔτι δὲ καὶ ἱερὰ ὑμῖν οἱ πατέρες ἰδρυσάμενοι κατέλιπον, κοσμήσαντες ναοὺς καὶ βωμοὺς καὶ ἀγάλμασι καὶ ἄλλοις πολλοῖς καὶ καλοῖς ἀναθήμασιν· ἃ μὴ περιίδητε συληθέντα καὶ πεσόντα ἀτίμως, ἀλλ' ἀμύνετε, ὅσον ἕκαστος δυνατός ἐστι, τῷ θεῷ, ἄλλως τε καὶ μετὰ τοῦ ὑμῖν συμφέροντος καὶ δεδηλωκότων τῶν θεῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς τὴν εἰς ὑμᾶς εὐνοίαν, ἀναμνησθέντες πομπῶν καὶ πανηγύρεων καὶ ἀγώνων, ἐν οἷς τῶν μὲν παρουσῶν ἀνιῶν ἐπελανθανόμεθα, μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν ἄλλας προσεκτώμεθα, συνόντες ἀλλήλοις κατὰ τε φιλοφροσύνης καὶ κατὰ συγγενείας καὶ κατὰ ἡλικίας, ἐξευπορίζοντες αὐτοὶ τε ὅπως ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς ἐλάχιστα λυπήσομεν τοὺς τε παρόντας ὡς πλεῖστα εὐφρανοῦμεν. ὁ δὲ παρεστηκὼς ἀγὼν τέλος ἔχει <ἦ> ταῦτά τε διασῶσαι καὶ ἕτερα πολλῶ πλέονα καὶ καλλίω καὶ μείζω προσκτήσασθαι ἢ τῶν τε ὑπαρχόντων στερηθῆναι καὶ αὐτοὺς πολλὰ καὶ οἰκτρὰ παθεῖν καὶ ἰδεῖν. ^[10]
- ⁵ ἐπανεγκεῖν δὲ τὴν γνώμην ὑμῶν ἕκαστον βούλομαι—ὁ καὶ δεῖ σκέψασθαι—, ἃ περὶ πλείστου ποιούμενοι κατελίπομεν· τοὺς γεννήσαντας πατέρας καὶ μητέρας, ὁ δὲ υἱός, <οὗς> τε ἐφύτευσε καὶ ἐξέφυσεν, ὁ δὲ ὁμογενεῖς ἀδελφούς τε καὶ ἀδελφάς, ὧν οἱ μὲν γῆρα πολὺ ὑπερβάλλοντες, οἱ δὲ νεότητι πολὺ ἐλλείποντες τοῖς μὲν σώμασιν οὐχ οἷοί τέ εἰσιν ἀμύνειν, τῶν δὲ κινδύνων πλεῖστον μέρος μετέχουσιν. ^[5]
- ⁶ ἐν οἷς ἡμῶν μὲν προθυμηθέντων καὶ εὖ ἀγωνισαμένων εὐδαίμονες μὲν οἱ πατέρες, τίμιοι δὲ οἱ παῖδες, ζηλωταὶ δὲ αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες καὶ αἱ ἀδελφαὶ καὶ ἐνὸς ἐκάστου καὶ

συνπάντων· ἑλλιπόντων δὲ ἡμῶν τὴν προθυμίαν καὶ μὴ θελησάντων διαμάχεσθαι εἰς τὸ ἔσχατον, ἄθλιοι μὲν οἱ πατέρες, στερηθέντες μὲν τῆς ἡμετέρας προσόψεως, στερηθέντες δὲ πόλεως καὶ χώρας καὶ ἱερῶν, ἀντὶ δὲ καλλίστης ἐλευθερίας εἰς αἰσχίστην δουλείαν καθιστάμενοι, ἐν ἡλικίᾳ τοιαύτῃ, ἐν ἣ τὸ μὲν φρονεῖν ἅ πάσχει <τις οὐ> γεγήρακεν, ὁ δὲ γινώσκων ἅ πάσχει ἀδύνατος καθέστηκεν ἀμύναι, ὥστε χαλεπώτερον φέρειν· εἰ γὰρ παρῆν γινώσκειν μὲν μὴ, δύνασθαι δὲ τῷ σώματι, ῥάων ἂν ἦν ἡ συμφορά· οἰκτραὶ δ' αἱ γυναῖκες καθίστανται, δυστυχεῖς δὲ καὶ παῖδες καὶ ἀδελφοί, τῶν τε αὐτῶν τούτων στερισκόμενοι καὶ τῶν ἐλπίδων ἐφ' αἷς ἐτράφησαν, καὶ οἷς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ ζῆλον καὶ τιμὴν κάλλος καὶ εὐεΐδεια, εἰς δουλείαν πίπτουσι καὶ αἷσχος καὶ ἀτιμίαν φέρει· ἀντὶ γὰρ τῶν καλλίστων καὶ ἐντιμοτάτων γάμων εἰς αἰσχίστους καὶ ἀτιμοτάτους πίπτουσιν. ^[5]

⁷ ἦτε αὖ δυσεΐδεια εἰς τοιαῦτα ἔργα καθίστησι τὰ σώματα, ἐν οἷς καὶ τὸ ὑπάρχον ἀγαθὸν τῆς τροφῆς ζημία καθίσταται. οὐ δυνάμενοι δὲ τοὺς πόνους ὑπεκφέρειν, ἀντὶ τοῦ βίου τοὺς αἰσχίστους καὶ βιαιοτάτους θανάτους αἰροῦνται. ὅστις οὖν τοιούτων ἄθλων προκειμένων μὴ ἔσται ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τῷδε τῷ ἀγῶνι, ἀλλ' <οἰόμενος, ὡς τοῦ πράττειν γενήσεται εὐκαιρία> τις εἰσαυθις, ὑπολείπεται ἢ γνώμη ἢ ῥώμη, ἀμφοῖν στερηθήσεται, τῆς τε νῦν τῆς τε εἰσαυθις τῶν ἔργων· ὁδε γὰρ ὁ ἀγὼν αὐτῷ τέλος ἔχει. ^[5]

⁹ Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρή καὶ τίνος οὐνεκ' ἂν μᾶλλον <οὐκ> ἀξιῶσαιτε μάχεσθαι, ἢ τί ἀγαθὸν οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν μαχομένους τοὺς πολεμίους. τοῦτο ἀρετὴν σύμπασαν συλλαβὸν ἔχει· ἐν τούτῳ ἔνεστιν ὑμῖν, ὅσα τις εὔξαιτο. δοκεῖ εἶναι εἰρήνη ἀγαθόν; αὕτη ἐπὶ τοῖς τοὺς πολεμίους νικῶσι γίγνεται ὅπως ἂν βούλωνται διαθέσθαι. δοκεῖ εἶναι κτημάτων κτήσις ἀγαθόν; τοῦτο τοῖς νικῶσι γίγνεται· τά τε γὰρ ὑπάρχοντα ἀσφαλῶς κέκτηνται τά τε τῶν πολεμίων ἀδεῶς καρποῦνται. ^[5]

¹⁰ δικαιοσύνης <μέγα τὸ ἀξίωμα· δικαιοσύνη> τοίνυν τόδε τὸ ἔργον πλεῖστον μετέχει. δίκαιον μὲν γὰρ τῇ πατρίδι ἀμύνειν, ἐν ἣ ἐτράφητε, δίκαιον δὲ ἱεροῖς πατράσι καὶ μνήμασι τῶν προγόνων, δίκαιον δὲ τοὺς πατέρας ὑμῶν, ὑφ' ὧν ἐτράφητε, ἀντιγηροτροφῆσαι, δίκαιον δὲ τοὺς παῖδας, ἐπειδήπερ ἐφύσατε, ἐκθρέψαι, δίκαιον δὲ τούτων τινὰ μὴ ἐλλείπειν. ^[5]

¹¹ εἰ δὲ τις σοφίαν ἐπιτηδεύει, τὸ νικᾶν μαχόμενον τοῦτο σοφίαν ἡγησάσθω, εἴ γε οὐ σοφὸν τὸ δοῦλον εἶναι, τὸ δ' ἐλεύθερον σοφόν. κάλλος ἐν τιμῇ εἶναι δοκεῖ; οἱ αὐτοὶ τοίνυν ἄνδρες νικῶντες οἳ τε καλοὶ καλλίους δοκοῦσιν εἶναι, οἳ τε αἰσχροὶ δεινότεροι· πᾶν γὰρ τὸ ἐλεύθερον καλόν. ^[5]

¹² εἴ τις τοίνυν εὐγενείας βάσανος, ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ μάλιστα ἔνεστιν. ὅστις μὲν γὰρ πρότερον δοκῶν εὐγενὴς νῦν μὴ θελήσει διαμάχεσθαι, τὴν τ' ἐκ τῶν προγόνων ὑπάρχουσιν εὐγένειαν ἀπολεῖ τοῖς τε παισὶ δυσγένειαν ἀπολείψει· ὅστις δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἔσται ἀνὴρ ἀγαθός, τῶν τε προγόνων τὴν ἀρετὴν <τοὺς καθ' αὐτὸν> ἀναμνήσει τοῖς τε παισὶν εὐγένειαν καταλείψει· τῶν γὰρ ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνδρῶν ἀγαθῶν γιγνομένων οἱ παῖδες εὐγενεῖς νομίζονται. ^[5]

¹³ Πολλὰ δὲ εἰρηκῶς ἀγαθὰ ὅσα ἔνεστιν ἐν τῷ νικᾶν, πολλὰ ἕτερα παρήμι, ὧν εἷς ἕκαστος αὐτὸν ἀναμιμνήσκων ἀνὴρ ἀγαθὸς γιγνέσθω· ὅσα δὲ τὰ διαφέροντα ἐν αὐτῷ τῷ μάχεσθαι ἔνεστιν εἰς τὸ σώζεσθαι τε καὶ διαφθεῖρεσθαι, ταῦτα ὑμᾶς διδάξω. πρῶτον μὲν τὸ σῶμα εἰς τὸ ἔμπροσθεν πέφυκε καὶ βαδίζειν καὶ βλέπειν. ἔπειτα τὰ ὅπλα οὕτως εὔρηται ἔμπροσθεν τοῦ σώματος προβεβλήσθαι, ἢ μὲν ἀσπίς τοῦ μὴ τιτρώσκεσθαι, τὸ δὲ δόρυ τοῦ ἀμύνεσθαι, ὥστε ἐὰν βούλησθε εἰς τὸ ἔμπροσθεν βαδίζειν ἐπὶ τὸ μαχόμενον ἀεὶ πάντες, ἀκούοντες τὰ λεγόμενα καὶ τὰ παραγγελλόμενα ποιοῦντες, ἀναμιμνησκόμενοι <τῶνδε> τῶν ἀγαθῶν, παραθαρρύνοντες ἀλλήλους, μέγα φρονοῦντες μὲν τοῖς ἔργοις, ἀξιοῦντες δὲ μάχεσθαι καὶ ἐκείνοις, οὕτως παρελθόντες ταῦτα ὑπουργήσαντες, ὅσα δὴ ἀνθρώπινα, νικήσετε. ^[5]

- ¹⁵ εἰ δέ τις ὑμῶν ἀξιώσας τοὺς μὲν πολεμίους πλεῖόν τι εἶναι ἢ ἀνθρώπους καὶ ἀτρώτους εἶναι, αὐτὸς δὲ ὡς μηδενὸς ἄξιος ὑποχωρήσει, τοῦτο σωτηρίαν νομίσας εἶναι, πρῶτον μὲν τὴν γνώμην ἡττημένος ἀδικεῖ, ἔτι δὲ ἔμπαλιν αὐτῷ τὸ σῶμα τοῦ ἔργου πεφυκὸς τὰ ἐναντία οἷς βούλεται ὑπουργήσει—εἰς τοῦπισθεν μὲν γὰρ οὐθ' οἱ πόδες πεφύκασιν ἀναχωρεῖν οὐθ' οἱ ὀφθαλμοὶ ὄραν οὐδενός—, δίχα δὲ διαιρεθεὶς τῷ ἀναχωρεῖν ὑπηρετῶν καὶ τὸν ἐπιόντα ἅμα κίνδυνον φυλάττων καθυφήσει ταχέως καὶ τὸν ἀντιστάτην οὐ δυνήσεται ἀμύνεσθαι. ^[5]
- ¹⁶ ἐὰν δὲ ἀναστραφεὶς ἀξιοῖ φεύγειν ὡς ἀποφευξόμενος, πρῶτον μὲν τὰ γυμνὰ τοῖς πολεμίοις δείξει, ἐν οἷς τιτρώσκεσθαι ἢ ἀλίσκεσθαι ἀνάγκη, ἔπειτα πολλοὶ καὶ κοῦφοι οἱ διωζόμενοι ἀκοντισταὶ καὶ σφενδονῆται καὶ τοξόται, οὓς οὔτε αὐτοὺς ῥάδιόν ἐστιν ἀποφυγεῖν οὔτε τὰ βέλη αὐτῶν, <ἀλλ'> ἦττον ἔτι πολλῶ· ὁ γὰρ τάχιστος ἀνὴρ τοῦ βραδυτάτου τοξεύματος οὐδὲ μέρος ταχυτήτος παρέχει. ^[5]
- ¹⁷ εἰ οὖν τις ὑμῶν φιλοψυχῶν παρεσκεύασται ἀναχωρεῖν ἢ φεύγειν ἵνα σωθῇ, οὐκ ὀρθῶς γινώσκει τὸ φιλοψυχεῖν ὅτι ἐστίν· ἐν γὰρ τῷ μένειν καὶ ὁμόσε χωρεῖν οὐ μόνον τὴν αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν οἴκοι μενόντων ψυχὰς σῶζει. Εἰ μὲν οὖν εὖ ᾔδει τις ὅτι τόνδε τὸν κίνδυνον διαφυγὼν μεθ' ἡδονῆς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διατελέσας σὺν εὐκλείᾳ τελευτήσῃ, εἶχεν ἂν λόγον τινὰ ἢ κακία· νῦν δὲ <οἱ> πολλοὶ καὶ κακοὶ δόξαντες εἶναι ὀλίγον χρόνον βιοῦντες διὰ τὴν δύσκειαν ἀνιῶμενοι καὶ ἄτιμοι παρ' ἐντίμοις ὄντες κακῶς τὸν ἐπίλοιπον βίον τελευτήσαντες ὀνειδίη τοῖς παισὶ καταλείψουσιν. ^[5]
- ¹⁹ ἐπεὶ δὲ πεφύκαμεν οὐκ ἀθάνατοι, πῶς κάλλιον ἀποθνήσκειν ἢ ὑπὲρ ὧν χρή τιμωροῦντας; ποίαν ἄλλην ἀρετὴν κτωμένους; ποῖος ἡδίων θάνατος; τίνες εὐκλεέστεροι ἀποθανόντες ἢ οἱ οὕτω τελευτήσαντες; δημοσίου τάφου ἀξιοῦνται, θυσίαι ἐπὶ τούτοις γίνονται, ἀγῶνες ἐπὶ τούτοις τίθενται, ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον μνήμην καταλείπουσιν. οἱ δὲ τούτων παῖδες δημοσίᾳ ἐκτρέφονται, τιμώμενοι πανοπλίαις προεδρίαις, θαυμαζόμενοι καὶ ἐν χοροῖς καὶ ἐν γυμνασίοις καὶ ταῖς ἄλλαις συνουσίαις. ^[5]
- ²⁰ τοῖς δὲ ἐκ τοῦδε τοῦ κινδύνου σωθεῖσιν, ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γενομένοις, ἀκίνδυνος ὁ λοιπὸς βίος, μακαριζομένοις ἐν πάσαις πανηγύρεσιν ἐν πάσαις θεωρίαις. οἱ φίλοι τούτοις φίλοι εἰσίν, οἱ ἐχθροὶ τοὺς τοιούτους ὑπέρχονται, πᾶς ἀνὴρ ξενοῦσθαι βούλεται· ἐκ τῶνδε καὶ γαμετὰς προθύμως ἂν εὖροι· οὗτοι γηράσκοντες εὐδαιμονίζονται. Νῦν οὖν, ὧς ἄνδρες στρατιῶται, καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαστος ἰσχύει μηδὲν ὑπολειπόμενος τῆς δυνάμεως, ἀντιλαμβάνεσθω τῶνδε τῶν ἀγαθῶν· ὑπομιμνήσκω δὲ ὑμᾶς, ὅτι καὶ τὰ ἱερὰ ὑμῖν καλὰ γέγονεν. ^[10]